

МИНИСТЕРСТВО НАУКИ И ВЫСШЕГО ОБРАЗОВАНИЯ РОССИЙСКОЙ ФЕДЕРАЦИИ
Федеральное государственное бюджетное образовательное
учреждение инклюзивного высшего образования
«Московский государственный
гуманитарно-экономический университет»
(ФГБОУ ИВО «МГЭУ»)

УТВЕРЖДАЮ
Проректор по учебно-методической работе

**ФОНД ОЦЕНОЧНЫХ СРЕДСТВ
ПО ДИСЦИПЛИНЕ**

**Б1.О.19 ТЕОРЕТИЧЕСКАЯ ГРАММАТИКА ВТОРОГО
ИНОСТРАННОГО ЯЗЫКА**

наименование дисциплины

44.03.01 Педагогическое образование
шифр и наименование направления подготовки

Иностранный язык
направленность (профиль)

Москва 2023

Разработчик(и)

к.ф.н., доцент кафедры иностранных языков и межкультурной коммуникации

подпись

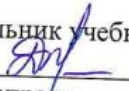
Шенол А.О.
Ф.И.О.

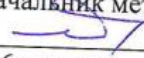
24.04 2023 г.
Дата

Фонд оценочных средств рассмотрен и одобрен на заседании кафедры иностранных языков и межкультурной коммуникации

(протокол № 14 от «24» апреля 2023 г.)

на заседании Учебно-методического совета МГГЭУ
(протокол № 3 от «26» апреля 2023г.)

Начальник учебно-методического управления

«26» апреля 2023 г. И.Г. Дмитриева

Начальник методического отдела

«26» апреля 2023 г. Д.Е. Гапеев

Декан факультета

«24» апреля 2023 г. Л.А. Печищева

Содержание

1. Паспорт фонда оценочных средств.....
2. Перечень оценочных средств.....
3. Описание показателей и критериев оценивания компетенций.....
4. Методические материалы, определяющие процедуры оценивания результатов обучения, характеризующих этапы формирования компетенций.....
5. Материалы для проведения текущего контроля и промежуточной аттестации.....

1. ПАСПОРТ ФОНДА ОЦЕНОЧНЫХ СРЕДСТВ

по дисциплине «Теоретическая грамматика второго иностранного языка»

Оценочные средства составляются в соответствии с рабочей программой дисциплины и представляют собой совокупность контрольно-измерительных материалов (типовые задачи (задания), контрольные работы, тесты и др.), предназначенных для измерения уровня достижения обучающимися установленных результатов обучения.

Оценочные средства используются при проведении текущего контроля успеваемости и промежуточной аттестации.

Таблица 1 - Перечень компетенций, формируемых в процессе освоения дисциплины

Код компетенции	Наименование результата обучения
УК-1	Способен осуществлять поиск, критический анализ и синтез информации, применять системный подход для решения поставленных задач
ОПК-8	ОПК-8. Способен осуществлять педагогическую деятельность на основе специальных научных знаний

Конечными результатами освоения дисциплины являются сформированные когнитивные дескрипторы «знать», «уметь», «владеть», расписанные по отдельным компетенциям. Формирование дескрипторов происходит в течение всего семестра по этапам в рамках контактной работы, включающей различные виды занятий и самостоятельной работы, с применением различных форм и методов обучения.

1. ПЕРЕЧЕНЬ ОЦЕНОЧНЫХ СРЕДСТВ¹

---

¹ Указываются оценочные средства, применяемые в ходе реализации рабочей программы данной дисциплины.

Таблица 2

№	Наименование оценочного средства	Характеристика оценочного средства	Представление оценочного средства в ФОС
1	Устный опрос	Средство контроля, организованное как специальная беседа преподавателя с обучающимся на темы, связанные с изучаемой дисциплиной, и рассчитанноена выяснение объема знаний обучающегося по определенному разделу, теме, проблеме и т.п.	Вопросы по темам/разделам дисциплины
2	Терминологический диктант	Терминологический диктант проводится фронтально, когда преподаватель диктует изучаемые лексические единицы одновременно для всей группы, и в парах, когда обучающиеся диктуют и контролируют друг друга самостоятельно под наблюдением преподавателя.	Типовые задания
3	Тест	Средство, позволяющее оценить уровень знаний обучающегося путем выбора им одного из нескольких вариантов ответов на поставленный вопрос. Возможно использование тестовых вопросов, предусматривающих ввод обучающимся короткого и однозначного ответа на поставленный вопрос.	Тестовые задания
4	Контрольная работа	Средство проверки умений применять полученные знания для решения задач определенного типа по теме или разделу	Комплект контрольных заданий по вариантам

Приведенный перечень оценочных средств при необходимости может быть дополнен.

3. ОПИСАНИЕ ПОКАЗАТЕЛЕЙ И КРИТЕРИЕВ ОЦЕНИВАНИЯ КОМПЕТЕНЦИЙ

Оценивание результатов обучения по дисциплине «Теоретическая грамматика» осуществляется в соответствии с Положением о текущем контроле успеваемости и промежуточной аттестации обучающихся.

Предусмотрены следующие виды контроля: текущий контроль (осуществление контроля всех видов аудиторной и внеаудиторной деятельности обучающегося с целью получения первичной информации о ходе усвоения отдельных элементов содержания дисциплины) и промежуточная аттестация (оценивается уровень и качество подготовки по дисциплине в целом).

Показатели и критерии оценивания компетенций, формируемых в процессе освоения данной дисциплины, описаны в табл. 3.

Таблица 3.

Код компетенции	Уровень освоения компетенции	Индикаторы достижения компетенции	Вид учебных занятий ² , работы, формы и методы обучения, способствующие формированию и развитию компетенций ³	Контролируемые разделы и темы дисциплины ⁴	Оценочные средства, используемые для оценки уровня сформированности компетенции ⁵	Критерии оценивания результатов обучения
УК-1 ОПК-8	Знает					
Недостаточный уровень Оценка «незначительно», «неудовлетворительно»	УК-1.1. Знает принципы сбора, отбора и обобщения информации, методики системного подхода для решения профессиональных задач. ОПК-8 ОПК-8.1. Знает историю, теорию, закономерности и принципы построения и функционирования образовательных (педагогических) систем, роль и место образования в жизни	Лекционные занятия; практические занятия; лабораторные занятия; самостоятельная работа; работа в малых группах; обсуждения; мозговой штурм;	1. Введение в теоретическое изучение грамматики турецкого языка. 2. Части речи простого и сложного предложения современного турецкого языка	Устный опрос Терминологический диктант Тест Контрольная работа	Не знает, либо не имеет четкого представления в области отбора и обобщения информации, методики системного подхода для решения профессиональных задач. Не знает историю, теорию, закономерности и принципы построения и функционирования образовательных (педагогических) систем, роль и место образования в жизни	

² Лекционные занятия, практические занятия, лабораторные занятия, самостоятельная работа...

³ Необходимо указать активные и интерактивные методы обучения (например, интерактивная лекция, работа в малых группах, методы мозгового штурма и т.д.), способствующие развитию у обучающихся навыков командной работы, межличностной коммуникации, принятия решений, лидерских качеств.

⁴ Наименование темы (раздела) берется из рабочей программы дисциплины.

⁵ Оценочное средство должно выбираться с учетом запланированных результатов освоения дисциплины, например:

«Знать» – собеседование, коллоквиум, тест...

«Уметь», «Владеть» – индивидуальный или групповой проект, кейс-задача, деловая (ролевая) игра, портфолио...

		личности и общества; основы педагогической деятельности				личности и общества; основы педагогической деятельности. Допускает грубые ошибки
Базовый уровень Оценка, «зачтено», «удовлетворительно»	УК-1.1. Знает принципы сбора, отбора и обобщения информации, методики системного подхода для решения профессиональных задач. ОПК-8 ОПК-8.1. Знает историю, теорию, закономерности и принципы построения и функционирования образовательных (педагогических) систем, роль и место образования в жизни личности и общества; основы педагогической деятельности	Лекционные занятия; практические занятия; лабораторные занятия; самостоятельная работа; работа в малых группах; обсуждения; мозговой штурм;	1. Введение в теоретическое изучение грамматики турецкого языка. 2. Части речи 3. Синтаксис простого и сложного предложения современного турецкого языка	Устный опрос Терминологический диктант Тест Контрольная работа	Знает основные принципы сбора, отбора и обобщения информации, методики системного подхода для решения профессиональных задач. Знает основные факты в области истории, теории, закономерностей и принципов построения и функционирования образовательных (педагогических) систем.	
Средний уровень Оценка «зачтено»,	УК-1.1. Знает принципы сбора,	Лекционные занятия; практические	1. Введение в теоретическое	Устный опрос Терминологический	Знает большинство принципов сбора,	

	«хорошо»	отбора и обобщения информации, методики системного подхода для решения профессиональных задач. ОПК-8 ОПК-8.1. Знает историю, теорию, закономерности и принципы построения и функционирования образовательных (педагогических) систем, роль и место образования в жизни личности и общества; основы педагогической деятельности	кие занятия; лабораторные занятия; самостоятельная работа; работа в малых группах; обсуждения; мозговой штурм;	изучение грамматики турецкого языка. 2. Части речи 3. Синтаксис простого и сложного предложения современного турецкого языка	диктант Тест Контрольная работа	отбора и обобщения информации, методик системного подхода для решения профессиональных задач. Знает большинство значимых фактов в области истории, теории, закономерностей и принципов построения и функционирования образовательных (педагогических) систем
Высокий уровень Оценка «зачтено», «отлично»	УК-1.1. Знает принципы сбора, отбора и обобщения информации, методики системного подхода для решения профессиональных задач. ОПК-8 ОПК-8.1. Знает историю, теорию,	Лекционные занятия; практические занятия; лабораторные занятия; самостоятельная работа; работа в малых группах; обсуждения; мозговой штурм;	1. Введение в теоретическое изучение грамматики турецкого языка. 2. Части речи 3. Синтаксис простого и сложного предложения	Устный опрос Терминологический диктант Тест Контрольная работа	УК-1.1. Знает принципы сбора, отбора и обобщения информации, методики системного подхода для решения профессиональных задач. ОПК-8 ОПК-8.1. Знает историю, теорию,	

		закономерно сти и принципы построения и функционир ования образовател ьных (педагогиче ских) систем, роль и место образования в жизни личности и общества; основы педагогичес кой деятельност и		ния современ ного турецкого языка		закономерно сти и принципы построения и функционир ования образовател ьных (педагогиче ских) систем, роль и место образования в жизни личности и общества; основы педагогичес кой деятельност и
Умеет						
Недостаточный уровень Оценка «незачтено», «неудовлетвор ительно»	УК-1.2. Умеет анализирова ть и систематизи ровать разнородны е данные, оценивать эффективно сть процедур анализа проблем и принятия решений в профессион альной деятельност и. ОПК-8.2. Умеет осуществлят ь педагогичес кое целеполаган ие и решать задачи профессион альной педагогичес кой	Лекционн ые занятия; практичес кие занятия; лаборатор ные занятия; самостояте льная работа; работа в малых группах; обсуждени е; мозговой штурм;	1.Введени е в теоретиче ское изучение граммати ки турецкого языка. 2.Части речи 3.Синтакс ис простого и сложного предложе ния современ ного турецкого языка	Устный опрос Терминолог ический диктант Тест Контрольная работа	УК-1.2. Не умеет анализирова ть и систематизи ровать разнородны е данные, оценивать эффективно сть процедур анализа проблем и принятия решений в профессион альной деятельност и. ОПК-8.2. Не умеет осуществлят ь педагогичес кое целеполаган ие и решать задачи профессион альной педагогичес кой	

		деятельность и на основе специальных научных знаний; оценивать результативность собственной педагогической деятельности;				деятельность и на основе специальных научных знаний; оценивать результативность собственной педагогической деятельности;
Базовый уровень Оценка, «зачтено», «удовлетворительно»	УК-1.2. Умеет анализировать и систематизировать разнородные данные, оценивать эффективность процедур анализа проблем и принятия решений в профессиональной деятельности. ОПК-8.2. Умеет осуществлять педагогическое целеполагание и решать задачи профессиональной педагогической деятельности на основе специальных научных знаний; оценивать результативность собственной педагогической	Лекционные занятия; практические занятия; лабораторные занятия; самостоятельная работа; работа в малых группах; обсуждение; мозговой штурм;	1. Введение в теоретическое изучение грамматики турецкого языка. 2. Части речи 3. Синтаксис простого и сложного предложения современного турецкого языка	Устный опрос Терминологический диктант Тест Контрольная работа	УК-1.2. умеет анализировать и систематизировать разнородные данные, оценивать эффективность процедур анализа проблем и принятия решений в профессиональной деятельности, но допускает грубые ошибки ОПК-8.2. Не вполне умеет осуществлять педагогическое целеполагание и решать задачи профессиональной педагогической деятельности на основе специальных научных знаний; оценивать результатив	

		деятельности;				ность собственной педагогической деятельности
Средний уровень Оценка «зачтено», «хорошо»	УК-1.2. Умеет анализировать и систематизировать разнородные данные, оценивать эффективность процедур анализа проблем и принятия решений в профессиональной деятельности. ОПК-8.2. Умеет осуществлять педагогическое целеполагание и решать задачи профессиональной педагогической деятельности на основе специальных научных знаний; оценивать результативность собственной педагогической деятельности;	Лекционные занятия; практические занятия; лабораторные занятия; самостоятельная работа; работа в малых группах; обсуждение; мозговой штурм;	1. Введение в теоретическое изучение грамматики турецкого языка. 2. Части речи 3. Синтаксис простого и сложного предложения современного турецкого языка	Устный опрос Терминологический диктант Тест Контрольная работа	УК-1.2. Умеет анализировать и систематизировать разнородные данные, оценивать эффективность процедур анализа проблем и принятия решений в профессиональной деятельности, но допускает незначительные ошибки ОПК-8.2. Умеет осуществлять педагогическое целеполагание и решать задачи профессиональной педагогической деятельности на основе специальных научных знаний; оценивать результативность собственной педагогической деятельности, но допускает незначительные	

						ные ошибки
Высокий уровень Оценка «зачтено», «отлично»	УК-1.2. Умеет анализировать и систематизировать разнородные данные, оценивать эффективность процедур анализа проблем и принятия решений в профессиональной деятельности. ОПК-8.2. Умеет осуществлять педагогическое целеполагание и решать задачи профессиональной педагогической деятельности на основе специальных научных знаний; оценивать результативность собственной педагогической деятельности;	Лекционные занятия; практические занятия; лабораторные занятия; самостоятельная работа; работа в малых группах; обсуждения; мозговой штурм;	1. Введение в теоретическое изучение грамматики турецкого языка. 2. Части речи 3. Синтаксис простого и сложного предложения современного турецкого языка	Устный опрос Терминологический диктант Тест Контрольная работа	УК-1.2. Умеет анализировать и систематизировать разнородные данные, оценивать эффективность процедур анализа проблем и принятия решений в профессиональной деятельности. ОПК-8.2. Умеет осуществлять педагогическое целеполагание и решать задачи профессиональной педагогической деятельности на основе специальных научных знаний; оценивать результативность собственной педагогической деятельности;	
Владеет						
Недостаточный уровень Оценка «незачтено», «неудовлетворительно»	УК-1.3. Владеет навыками научного поиска и практической работы с информационными	Лекционные занятия; практические занятия; лабораторные занятия;	1. Введение в теоретическое изучение грамматики турецкого	Устный опрос Терминологический диктант Тест Контрольная работа	УК-1.3. Не владеет навыками научного поиска и практической работы с информационными	

		источникам и; методами принятия решений. ОПК-8.3. Владеет алгоритмам и и технологиям и осуществлен ия профессиона льной педагогичес кой деятельности на основе специальны х научных знаний; приемами педагогичес кой рефлексии; навыками развития у обучающихс я познаватель ной активности, самостоятел ьности, инициативы, творческих способносте й, формирования гражданской позиции, способности к труду и жизни в условиях современног о мира.	самостояте льная работа; работа в малых группах; обсуждени е; мозговой штурм;	языка. 2.Части речи 3.Синтакс ис простого и сложного предложе ния современ ного турецкого языка		источникам и; методами принятия решений. ОПК-8.3. Не владеет алгоритмам и и технологиям и осуществлен ия профессиона льной педагогичес кой деятельности на основе специальны х научных знаний; приемами педагогичес кой рефлексии; навыками развития у обучающихс я познаватель ной активности, самостоятел ьности, инициативы, творческих способносте й, формирования гражданской позиции, способности к труду и жизни в условиях современног о мира.
	Базовый уровень Оценка, «зачтено», «удовлетворит ельно»	УК-1.3. Владеет навыками научного поиска и практическо й работы с информацио нными	Лекционн ые занятия; практичес кие занятия; лаборатор ные занятия;	1.Введени е в теоретиче ское изучение граммати ки турецкого	Устный опрос Терминолог ический диктант Тест Контрольная работа	УК-1.3. Владеет базовыми навыками научного поиска и практическо й работы с информацио

		источникам и; методами принятия решений. ОПК-8.3. Владеет алгоритмам и и технологиям и осуществлен ия профессиональной педагогической деятельности на основе специальных научных знаний; приемами педагогической рефлексии; навыками развития у обучающихся познавательной активности, самостоятельности, инициативы, творческих способностей, формирования гражданской позиции, способности к труду и жизни в условиях современного мира.	самостоятельная работа; работа в малых группах; обсуждение; мозговой штурм;	языка. 2.Части речи 3.Синтаксис простого и сложного предложения современного турецкого языка		ными источникам и; методами принятия решений. ОПК-8.3. Владеет базовыми алгоритмам и и технологиям и осуществлен ия профессиональной педагогической деятельности на основе специальных научных знаний; приемами педагогической рефлексии; навыками развития у обучающихся познавательной активности, самостоятельности, инициативы, творческих способностей, формирования гражданской позиции, способности к труду и жизни в условиях современного мира.
Средний уровень Оценка «зачтено», «хорошо»	УК-1.3. Владеет навыками научного поиска и практической работы с	Лекционные занятия; практические занятия; лаборатор	1.Введение в теоретическое изучение граммати	Устный опрос Терминологический диктант Тест Контрольная	УК-1.3. Владеет навыками научного поиска и практической работы с	

		<p>информационными источниками; методами принятия решений. ОПК-8.3. Владеет алгоритмами и технологиями осуществления профессиональной педагогической деятельности на основе специальных научных знаний; приемами педагогической рефлексии; навыками развития у обучающихся познавательной активности, самостоятельности, инициативы, творческих способностей, формирования гражданской позиции, способности к труду и жизни в условиях современного мира.</p>	<p>ные занятия; самостоятельная работа; работа в малых группах; обсуждения; мозговой штурм;</p>	<p>ки турецкого языка. 2. Части речи 3. Синтаксис простого и сложного предложения современного турецкого языка</p>	<p>работа</p>	<p>информационными источниками; методами принятия решений, но допускает незначительные ошибки ОПК-8.3. Владеет алгоритмами и технологиями осуществления профессиональной педагогической деятельности на основе специальных научных знаний; приемами педагогической рефлексии; навыками развития у обучающихся познавательной активности, самостоятельности, инициативы, творческих способностей, формирования гражданской позиции, способности к труду и жизни в условиях современного мира, при этом допускает незначительные ошибки</p>
--	--	---	---	--	---------------	---

	<p>Высокий уровень Оценка «зачтено», «отлично»</p>	<p>УК-1.3. Владеет навыками научного поиска и практической работы с информационными источниками; методами принятия решений. ОПК-8.3. Владеет алгоритмами и технологиями осуществления профессиональной педагогической деятельности на основе специальных научных знаний; приемами педагогической рефлексии; навыками развития обучающихся познавательной активности, самостоятельности, инициативы, творческих способностей, формирования гражданской позиции, способности к труду и жизни в условиях современного мира.</p>	<p>Лекционные занятия; практические занятия; лабораторные занятия; самостоятельная работа; работа в малых группах; обсуждения; мозговой штурм;</p>	<p>1. Введение в теоретическое изучение грамматики турецкого языка. 2. Части речи 3. Синтаксис простого и сложного предложения современного турецкого языка</p>	<p>Устный опрос Терминологический диктант Тест Контрольная работа</p>	<p>Владеет навыками научного поиска и практической работы с информационными источниками; методами принятия решений. Владеет алгоритмами и технологиями осуществления профессиональной педагогической деятельности на основе специальных научных знаний; приемами педагогической рефлексии; навыками развития обучающихся познавательной активности, самостоятельности, инициативы, творческих способностей, формирования гражданской позиции, способности к труду и жизни в условиях современного мира.</p>
--	--	--	--	---	---	---

4. Методические материалы, определяющие процедуры оценивания результатов обучения

Устный опрос позволяет оценить знания и кругозор студента, умение логически построить ответ, владение монологической речью и иные коммуникативные навыки. Устный опрос обладает большими возможностями воспитательного воздействия преподавателя, т.к. при непосредственном контакте создаются условия для его неформального общения студентом.

Тест является простейшей формой контроля, направленной на проверку владения терминологическим аппаратом, современными информационными технологиями и конкретными знаниями в области фундаментальных и прикладных дисциплин. Тест состоит из небольшого количества элементарных задач; может предоставлять возможность выбора из перечня ответов; занимает часть учебного занятия (10-30 минут); правильные решения разбираются на том же или следующем занятии. Частота тестирования определяется преподавателем.

Контрольная работа является более сложной формой проверки; она может применяться для оценки знаний по базовым и вариативным дисциплинам. Контрольная работа, как правило, состоит из небольшого количества средних по трудности вопросов, задач или заданий, требующих поиска обоснованного ответа. Контрольная работа может занимать часть или полное учебное занятие с разбором правильных решений на следующем занятии. Рекомендуемая частота проведения – не менее одной перед каждой промежуточной аттестацией.

Терминологический диктант — эффективная форма проверки усвоения терминологического аппарата, выполняющая при этом ряд дополнительных функций: тренировку концентрации внимания уровня развития оперативной памяти, способности актуализировать информацию. Терминологический диктант проводится фронтально, когда преподаватель диктует изучаемые лексические единицы одновременно для всей группы, и в парах, когда обучающиеся диктуют и контролируют друг друга самостоятельно под наблюдением преподавателя.

2. Материалы для проведения текущего контроля и промежуточной аттестации

Вопросы для устного опроса

Раздел 1. Введение в теоретическое изучение грамматики английского языка. Морфемная структура слова

1. Место грамматики в системном подходе к изучению языка.
2. Основная задача теоретической грамматики.

3. Морфология и синтаксис.
4. Грамматические категории в свете функционально-коммуникативного подхода.
5. История развития грамматических учений.
6. Период донаучных нормативных грамматик.
7. Функциональная грамматика. коммуникативная грамматика.
8. Основные единицы морфологии: слово и морфема.
9. Трудности определения слова. Типология морфем. Понятие о корне и основе.

Раздел 2. Части речи

1. Система частей речи в современном турецком языке.
2. Принципы выделения частей речи в классической грамматике: форма, значение и функция.
3. Различные подходы к проблеме частей речи.
4. Позиция слов в предложении как основа выделения классов слов в структурной лингвистике.
5. Знаменательные и служебные части речи. Полевая структура частей речи.

2.1.Имя существительное.

6. Общая характеристика имени существительного как знаменательной части речи, имеющей значение предметности.
7. Словообразование существительного.
8. Семантико-грамматические группы существительных. Категории имени существительного и синтаксические функции. Семантика детерминантов.
9. Артикль.

2.2. Категория числа. Проблема категории падежа

10. Варианты падежных систем в турецкой грамматике.

2.3 Имя прилагательное

11. Словообразовательные признаки.
12. Классификация прилагательных по структуре, по значению, по позиции в предложении.
13. Степени сравнения прилагательных.

2.4. Глагол

14. Система глагольных категорий.
15. Принципы классификации глаголов: морфологическая, функциональная, синтаксическая, семантическая.
16. Вспомогательные глаголы и особенности их формообразования.
17. Личные формы глагола.
18. Категория залога.
19. Соотношение залога и переходности глаголов в турецком языке.
20. Проблема возвратного залога и составного именного сказуемого.

2.5. Служебные части речи

21. Состав служебных частей речи.
22. Проблема их семантики и функции.
23. Омонимия частей речи в турецком языке.

Раздел 3. Синтаксис простого и сложного предложения современного английского языка

1. Синтаксис как раздел теоретической грамматики.
2. Основные единицы синтаксиса:Словосочетание и предложение.
3. Словосочетание как единица номинации. учение о словосочетании в отечественной и зарубежной лингвистике.
4. Классификация словосочетаний по структуре, морфологической принадлежности ведущего компонента словосочетания, типу синтаксической связи между членами

словосочетания.

5. Предложение как центральная единица синтаксиса. Предикативность и другие свойства предложения.
6. Традиционная классификация предложений. структурная классификация предложений.
7. Предложение и высказывание.
8. Главные и второстепенные члены предложения.
9. Структурно-семантическая классификация простого предложения: двусоставные и односоставные предложения.
10. Проблема главных и второстепенных членов предложения. Статус подлежащего и сказуемого.
11. Второстепенные члены предложения. Обязательность и факультативность в синтаксисе.
12. Теория актуального членения предложения.
13. Компоненты актуального членения предложения: тема и рема. Коммуникативные типы высказывания в аспекте актуального членения.
14. Основные коммуникативные типы предложения.
15. Проблема восклицательного предложения.
16. Смешанные (промежуточные) коммуникативные типы высказываний
17. Сложное предложение как полипредикативная структура.
18. Классификация сложных предложений: сложносочиненные и сложноподчиненные предложения.
19. Понятие подчинительной полипредикации.
20. Типы придаточных предложений и принципы их классификации. Союзное и бессоюзное подчинение.
21. Классификация сложноподчиненных предложений по типам придаточных.
22. Предложения вторичной предикации.
23. Проблема вводных предложений.
24. Понятие сверхфразового единства.
25. Средства связи внутри сверхфразового единства.
26. Сверхфразовое единство и абзац.
27. Предложение как единица текста. Понятие предложения и высказывания.
28. Тема-рематическая организация высказывания и текста. Текст и контекст.

Контролируемые компетенции: УК-1, ОПК-8.

Оценка компетенций осуществляется в соответствии с таблицей 4.

«Терминологический диктант»

Пример терминологического диктанта по теме «Грамматика»
Дайте определение следующим терминам:

ad
ad durumu
ad tamlaması
bağımlı tümce
bağlaç
basit eylem
baş tümce (temel tümce)
belgisiz adılar (zamirler)
belgisiz sıfatlar
dar tümce
dar ünlü
devrik tümce
deyim etken eylem
ettirgen çatı
eylem
eylem adı
gereklik kipi
görülen geçmiş zaman
gösterme adlı

Тестовые задания

Примерные задания (тесты) для самоконтроля знаний студентов

Тема 1.2: Существительное

1. _____ kapat. Saat çok geç.
laptopa
laptop
laptopu
laptopta
2. Film _____ başlıyor.
beşi
beşte
beşe
beşten
3. Ali _____ binmiyor.
otobüsü
otobüse
otobüsten
otobüste
4. _____ sonra konsere mi gidiyorsun?
işten
işte
işi
işe
5. _____ kopya çekme.
Ali'den

Ali'yi

Ali'de

Ali'ye

6. Bu _____ seyretme. O çok kötü.

filme

filmde

film

filmi

7. Saat _____ önce gel.

bir

birden

biri

birde

8. Saat _____ sonra gel.

üç

üçü

üçte

üçten

9. _____ saat sonra gel. Ali Bey müsait değil.

Üçten

Üçden

Üçü

Üç

10. _____mı çalışıyorsunuz?

okulu

okulda

okula

okuldan

11. Şu _____ değiştir.

kanal

kanalı

kanalda

kanala

12. Bu kelimeleri _____ çeviriyoruz.

Rusçadan Türkçeye

Rusça Türkçe

Rusçaya Türkçeye

Rusçadan Türkçe

13. Derstesin. _____ kapat.

telefona

telefonu

tefonda

tefondan

14. Ahmet hasta. _____ rahatsız etme.

onu

ona

o

ondan

15. Hemen _____ ara!

ona

oyu

onu

ondan

16. Bu _____ Ali'ye götür.

kitaplar

kitaplardan

kitaplara

kitapları

17. Türkçen zayıf. _____ git.

kurstan

kursa

kursu

kursta

18. _____ git ve orada spor yap.

salondan

salona

salonu

salonda

19. Hastasın. Bugün _____ kalkma.

yatağa

yataka

yataktan

yatağı

20. O mağazada çok güzel telefonlar var. _____ bak.

orayı

orada

oraya

oradan

21. Orada bir yer var. _____ otur.

oraya

orayı

oradan

orada

22. 14'de toplantı var. _____ önce gel. Bir saat yeter bize.

Saat bir

Bir saat

Bir saatten

Saat birde

23. – 'İşte kuzu kuzu geldim....'

– Ali _____ mı dinliyor?

Tarkan'a

Tarkan'ı

Tarkan

Tarkan'dan

24. Siz _____ anlıyor musunuz?

beni

bana

benden

bende

25. Ofise _____ önce git.

bende

beni

bana

benden

26. Neden _____ kızılıyorsun?
bene
beni
bana
bende
27. Ali _____ bir şey söylüyor. Onu dinle.
sana
sene
seni
senden
28. _____ ne istiyorsunuz?
bizde
bize
bizden
bizi
29. Olga Hanım _____ çok az ödev veriyor.
bize
bizi
bizden
bizde
30. Beş _____ sonra gel. Şimdi müsait değilim.
saat
saatten
saattan
saatte

Тема 3.4 Падежное управление имён

1. _____ kapat. Saat çok geç.
laptopa
laptop
laptopu
laptopta
2. Film _____ başlıyor.
başlamak - начинаться
beşi
beşte
beşe
beşten
3. Ali _____ binmiyor.
otobüsü
otobüse
otobüsten
otobüste
4. _____ sonra konsere mi gidiyorsun?
işten
işte
işi
işe
5. _____ kopya çekme.
Ali'den
Ali'yi
Ali'de

Ali'ye

6. Bu _____ seyretme. O çok kötü.

filme
filmde
film
filmi

7. Saat _____ önce gel.

bir
birden
biri
birde

8. Saat _____ sonra gel.

üç
üçü
üçte
üçten

9. _____ saat sonra gel. Ali Bey müsait değil.

Üçten
Üçden
Üçü
Üç

10. _____ mı çalışıyorsunuz?

okulu
okulda
okula
okuldan

11. Şu _____ değiştir.

kanal
kanalı
kanalda
kanala

12. Bu kelimeleri _____ çeviriyoruz.

Rusçadan Türkçeye
Rusça Türkçe
Rusçaya Türkçeye
Rusçadan Türkçe

13. Derstesin. _____ kapat.

telefona
telefonu
telefonda
telefonundan

14. Ahmet hasta. _____ rahatsız etme.

hasta - больной/ная

rahatsız etmek - беспокоить

onu
ona
o
ondan

15. Hemen _____ ara!

ona
oyu
onu

ondan

16. Bu _____ Ali'ye götür.

kitaplar

kitaplardan

kitaplara

kitapları

17. Türkçen zayıf. _____ git.

Türkçen - твой турецкий

zayıf -зд. слабый

kurstan

kursa

kursu

kursta

18. _____ git ve orada spor yap.

salondan

salona

salonu

salonda

19. Hastasın. Bugün _____ kalkma.

yatağa

yataka

yataktan

yatağı

20. O mağazada çok güzel telefonlar var. _____ bak.

orayı

orada

oraya

oradan

50.I. Yanık şarkılar bile neşeli başlardı

II. Öyle çabuk geçiyor ki günler

III. Bir zamanlar şen yaşamış yalılar

IV. O zaman hepsi uzaktı ölümden

V. Yarattığım dünyaların içinde kayboldum

Yukarıdaki dizelerin hangisinde, zarf tümleci kullanılmamıştır?

A) I.

B) II.

C) III.

D) IV.

E) V.

51.Karşıt anlamlı zaman bildiren sözcüklerden oluşan ikilemeler de zaman belirteci olabilir.

Aşağıdaki cümlelerin hangisinde buna örnek bir kullanım yoktur?

A) Er geç bu işin de üstesinden gelecekti.

B) Yaz kış spor yapmayı ihmal etmez.

C) Aydan aya da olsa beni görmeye gelirdi.

D) Gece gündüz çalışıyordu; ama yine de yetmiyordu kazandığı para.

E) Akşama sabaha bitmesi gerekir bu işin.

52.Daha" sözcüğü, aşağıdaki cümlelerin hangisinde "zaman belirteci (zarf)" görevinde kullanılmamıştır?

A) Daha kar yağmamış oralara.

- B) Daha söyleyeceklerim bitmedi.
- C) Daha öğrenemedim savaştan korkmamayı.
- D) Daha güzel günler görebilirsiniz çocuklar.
- E) Daha deniz görmemiş bir çoban çocuğuyum.

53. Aşağıdakilerin hangisinde zamirden türemiş bir sözcük, eylemin nasıl yapıldığını belirtmek için kullanılmıştır?

- A) Bencilliği yüzünden sevmiyorum onu.
- B) Ona kimsecikler yardım etmemiş.
- C) Oraya bensiz gitmişler.
- D) Sensizliğe bir türlü alışamadık.
- E) Bu duygu benliğine işlemiş.

54. Aşağıdaki cümlelerin hangisinde zarf kullanılmamıştır?

- A) Geçen kış daha soğuk geçmişti.
- B) Okulun yanındaki yoldan yukarı çıkıyorduk.
- C) Bebek, annesinin kucağında çok mutlu görünüyordu.
- D) Akşamdan bavullarımızı hazırlamıştık.
- E) Evsiz barksız insanlara acıyorum.

55. Boynuma borç dize dize anlatmak insanımı

En uzak tepelerden aydınlığı yansıtmak

Bu dizelerde geçen "dize dize" ikilemesi aşağıdakilerin hangisinden görevce farklıdır?

- A) Bilirim ben o sevda acemisi / Alışır usul usul gurbet havasına
- B) İnce bir hüznün dalga dalga kapladı yüreğimi / Birden belirsiz bir geçmişi hatırladım
- C) Dizilir ince ince alınma bir soğuk ter / Rüzgârın salladığı bir çan durmadan öter
- D) Bölük pörçük anılar bağlıyor geçmişe beni / Hâlâ düşlerimde yaşıtıyorum seni
- E) Ne gündüzü ağarmış / Ne gecesi kararmış doğru dürüst

56. I. Bahar, çiçek çiçek gelince güzel

II. İnce ince ağırlar geziniyor bedenimde

III. Yüksek yüksek tepelere ev kurmasınlar

IV. Işıl ışıl gözlerinle bahar gibisin

V. Yine usul usul yaklaşıyor akşam

Yukarıdaki dizelerin hangi ikisinde, ikilemeler zarf olarak kullanılmıştır?

- A) I. ile II.
- B) II. ile V.
- C) III. ile IV.
- D) I. ile V.
- E) I. ile IV.

57. "Böyle" sözcüğü, aşağıdaki cümlelerin hangisinde, ötekilerden farklı bir görevde kullanılmıştır?

- A) Böyle dostluk olmaz olsun.
- B) Böyle dürüst bir insan az bulunur.
- C) Ben böyle bir şey duymadım.
- D) O böyle havalarda dışarı çıkmaz.
- E) Böyle sözler onun hoşuna gider.

58. Aşağıdakilerin hangisinde "artık" sözcüğü, "Bize yakınlık göstermesinin nedenini artık hepimiz biliyoruz." cümlesindekiyle aynı görev ve anlamdadır?

- A) Yemek artıklarını çöpe atmamıza çok kızılıyordu.
- B) Artık kumaş parçalarından renk renk örtüler yapıyor.
- C) Artık bu konuda konuşmak istemiyorum.
- D) Artık parçaları birbirine ekleyip değerlendirebilirsiniz.
- E) Bu yastıkları artık süngerlerle doldurdum.

59. Uludağ'ın doruğuna birkaç gün önce kar düşmüştü. Her yağışta, kar doruktan tepeye doğru adım adım yol alırdı. Kar ovaya yaklaştıkça, kışlığı kıt olanların kaygıları artardı.

Bu parçada altı çizili sözcük ya da sözlerin türleri sırasıyla aşağıdakilerin hangisinde verilmiştir?

- A) belirteç, isimfiil, ilgeç, bağfiil, belirteç
- B) sıfat tamlaması, belirteç, ilgeç, isim, bağfiil
- C) belirteç, isim, ilgeç, belirteç, sıfatfiil
- D) belirteç, isimfiil, ilgeç, belirteç, bağfiil
- E) sıfat, isim, ilgeç, belirteç, bağfiil

60. Kimi zaman adları "bir" sözcüğüyle sıfat tamlaması kurar; bu tamlama belirteç (zarf) tümleci görevine girer; "bir" sözcüğü çıkarılınca cümlenin anlatımı bozulur.

Aşağıdakilerin hangisinde "bir" sözcüğünün çıkarılması cümlede anlatım bozukluğuna yol açmaz?

- A) Bir an ne söyleyeceğimi bilemedim.
- B) Bir zamanlar sık sık arardı.
- C) Bir gece ansızın gelebilir.
- D) Bir kez de doğru söyle.
- E) Bir ara size de uğrayacağım.

61. Aşağıdaki cümlelerin hangisinde, eylemin yinelenme (tekrarlanma) zamanını bildiren bir zaman belirteci kullanılmıştır?

- A) Yatmadan önce saati kurmayı unutma.
- B) Gazetelere akşamları göz atabiliyorum.
- C) Hafta sonunda sizi de bekliyoruz.
- D) Film bitince televizyonu kapatırsın.
- E) Eve, yürüyerek de gidebiliriz.

62. Aşağıdakilerin hangisinde cümlenin anlamını "durum" bakımından tamlayan bir sözcük vardır?

- A) Kapıyı yavaşça kapattı.
- B) Bir süre yüzüme baktı.
- C) Gözlerinden iki damla yaş aktı.
- D) Elindeki torbayı masaya bıraktı.
- E) Neden üzüldüğünü anlatmaya başladı.

63. Aşağıdaki cümlelerin hangisinde, karşılaştırılan varlıklardan ikincisinin niteliğinin, birincisinden "üstün" olduğunu belirten bir belirteç kullanılmıştır?

- A) Bu gün çok neşeli görünüyorsunuz.
- B) O, hepimizden fazla çalıştı.
- C) Caner'den daha heyecanlı bir öğrenciyle tanıştım.
- D) Bu kadar üzölmene değmez.
- E) Biraz yüz verince hemen şımarıyor.

64. Aşağıdakilerin hangisinde belirteç, eylemin anlamına "kesinlik" kazandırmıştır?

- A) Okuldan çıkınca hemen eve gel.

- B) Ödevlerini bir daha kontrol et.
- C) Kardeşin gelmeden sokağa çıkma.
- D) Televizyonu hiç açma.
- E) Babanı tekrar ara.

65. Aşağıdaki cümlelerin hangisinde eylem, zaman bakımından sınırlanmamıştır?

- A) Demin bir çocuk gelip sizi sordu.
- B) İndirimli satışlar henüz başlamadı.
- C) Sokağın başında, geciken arkadaşını bekliyordu.
- D) Bu sabah sular yine kesildi.
- E) Dün, ailece sinemaya gittik.

65. Ne güç varabilmek birdenbire

Günün güneşin lezzetine

Nasıl getireceğiz aydınlığı

Karanlık bulaşıyor her gece insanın etine

Ve rüyalar tütüyor, sinsin

İçimizde bir yerde

Bu dizelerdeki altı çizili belirteçlerin çeşitleri sırasıyla, aşağıdakilerin hangisinde verilmiştir?

- A) soru, soru, zaman, durum
- B) zaman, soru, durum, zaman
- C) nicelik, durum, zaman, durum
- D) durum, soru, zaman, durum
- E) nicelik, soru, zaman, durum

66. Yer - yön zarfları, kimi zaman niteleme sıfatı olarak da kullanılmaktadır.

Aşağıdaki cümlelerin hangisinde buna örnek olabilecek bir kullanım vardır?

- A) Görevli, az önce dışarı çıktı.
- B) Aşağı kata birileri taşınıyor.
- C) Sandalyenizi azıcık geri alın.
- D) Kapıyı kırıp girmişler içeri.
- E) Bunları biraz ileri çekelim.

67. Aşağıdaki cümlelerin hangisinde, sıfat tamlaması, "zaman belirteci" olarak kullanılmıştır?

- A) Onlar, her yıl bize uğurlarlar.
- B) Akşam saati trafik yoğunlaşıyor.
- C) Bu geceyi dostlarımla paylaşacağım.
- D) Bu işi yarına bırakmayalım.
- E) Hafta sonunda pikniğe gideceğiz.

68. Aşağıdaki cümlelerin hangisinde "-den, -dan" eki alan sözcük belirteç olarak kullanılmıştır?

- A) Eskiden daha çok görüşürdük.
- B) O kitaptan çok şey öğrenmiştim.
- C) İçimden geçenleri biliyordu sanki.
- D) Yaşadıklarından ders almalıydı.
- E) Bütün gün odasından çıkmadı.

69. Aşağıdaki cümlelerin hangisindeki deyim, belirteç görevinde kullanılmıştır?

- A) Onu, kimse adam yerine koymuyordu.

- B) Aklımdan geçenleri size de söyleyeyim.
- C) Sokaktaki kavgayı, istifini bozmadan izledi.
- D) Buna, bir taşla iki kuş vurmak denir.
- E) Artık, herkes başının çaresine baksın.

70.Çok" sözcüğü, aşağıdaki atasözlerinin hangisinde belirteç olarak kullanılmamıştır?<BR< div>

- A) Kar ne kadar çok yağsa yaza kalmaz
- B) Çok yaşayan bilmez, çok gezen bilir
- C) Çok mal haramsız, çok laf yalansız olmaz
- D) Az veren candan, çok veren maldan
- E) Çok koşan çabuk yorulur

71.Aşağıdaki cümlelerin hangisinde zamirden türemiş bir sözcük, belirteç olarak kullanılmıştır?

- A) Sorunlarını bizimle paylaşmak istiyordu.
- B) Onlara güvenilmeyeceğini size söylemiştim.
- C) İkide bir sensiz yaşayamam, diyordu.
- D) Kimsesiz çocuklara gereken ilgi gösterilmiyor.
- E) Kendine güvenen bir insandı.

72.Aşağıdaki cümlelerin hangisinde pekiştirilmiş sözcük farklı bir görevde kullanılmıştır?

- A) Büsbütün unutmuşum, o gün söylediklerinizi.
- B) Sapsarı bir yüzle çıkageldi adam.
- C) Dümdüz bir yolda saatlerce gittik.
- D) O yıllarda gepegenç bir delikanlıydım.
- E) Sapasağlam ev, ilk depremde yıkıldı.

73.Aşağıdaki cümlelerin hangisinde geçen "en çok" sözü, "O, benim en iyi arkadaşım." cümlesindeki "en iyi" sözü ile aynı görevde kullanılmıştır?

- A) En çok dizi filmleri izlerdi.
- B) Öfkesi, en çok beş dakika sürerdi.
- C) Halam, en çok beni severdi.
- D) Bizi en çok babamın yokluğu üzerdi.
- E) Bayramda en çok parayı dedem verirdi.

74.Gidiyordum, gurbeti gönlümde duya duya." cümlesindeki "duya duya" ikilemesiyle görev yönünden özdeş öge, aşağıdakilerin hangisinde yoktur?<BR< div>

- A) Serpilmeye başladı bir rüzgâr ince ince
- B) Yazlar yavaşça bitmese günler kısalmasa
- C) Hüzün verir yağmur sularından geçen bulutlar
- D) Ay ışığı gibi girdin bir yaz gecesi odama
- E) Bir ağaç büyür aydınlığa doğru sessizce

75.Bir sözcük adı niteler ya da belirtirse sıfat, eylemi belirtirse zarf (belirteç) olur. "Kolay" sözcüğü, aşağıdakilerin hangisinde yukarıda belirtilen görevlerden ikisine de örnek olamaz?

- A) Bu parayı kolay kazanmadım ben.
- B) Kolay soruları herkes çözer.
- C) Kolay gelsin, bile demedi.
- D) Bu dili kolay öğrenemezsiniz.

E) İşin kolayına kaçmamalısınız.

76.I. Dumanlar yükselir bacalardan

Dumanlar gibi tüter köyler

II. Irmaklar gibi çarpına çarpına

Akıp gitmektir işin

III. Git bakalım gittiğin kadar

Freni bozuk kamyonlar gibi

IV. Ayrı yaylalarda yeşeren otlar gibi

Bekleye bekleye çürüyeceğiz

V. Çarşaf gibi afiştten duvarlar

Her birine yapışmış kalmışım

Yukarıdaki dizelerin hangisinde ilgeç öbeği ötekilerden farklı görevde kullanılmıştır?

A) I.

B) II.

C) III.

D) IV.

E) V.

77.Aşağıdakilerin hangisinde, altı çizili sözcüğün yüklem önüne getirilmesi sözcüğün türünü değiştirir?

A) Yarın arkadaşım ile buluşup resim sergisine gideceğiz.

B) Okula yeni atanan öğretmenle tanıştım.

C) Bahçede henüz açmaya başlayan çiçekleri gördüm.

D) Gönüllü öğretmenler hafta sonları okulda ders veriyorlar.

E) Akşam arkadaşlarla sana uğrayabiliriz.

78.Aşağıdaki cümlelerin hangisindeki zaman belirteci, ad tamlaması biçiminde kurulmuştur?

A) Odası hiçbir zaman dağınık değildir.

B) Gece yarısı korkunç bir gürültüyle uyandılar.

C) Yazlık evlerin bahçeleri kışın bakımsız kalır.

D) Bazı akşamlar sokağın ışıkları geç yanar.

E) Otobüs durakları her sabah çok kalabalıktır.

79.Aşağıdaki dizelerin hangisindeki ikileme, zarf olarak kullanılmamıştır?

A) Gönül sevdiğinden soğur / Görülmeyi görülmeyi

B) Hasret beni cayır cayır yakarken / Bedenimde buzdan bir el yürüyor

C) Sıra sıra dizilir yolun iki yanına / Eski çadırlar gibi tozlanmış ıhlamurlar

D) Sen gittin diye yaşlara büründü cihan / Soluyor dallarda gül dertli dertli

E) Kızılırmak nettin allı gelini / Nasıl aldın allı pullu gelini

80.I. Sen büyüdüğün vakit çocuğum

Yine çiçekler açacak dallarda

II. Çekip o evleri, otelleri bir kenara

Her gece sokak sokak seni arıyorum

III. Ara sıra düşmüyor değil aklıma

Yanında ihtiyarlamak

IV. İçin ürperdiği anlar beni an

De ki rüzgâr değil odur haykıran

V. Umutların mola verdiği yerde

Geceler bir nehir gibi akıyor

Yukarıdaki dizelerin hangisinde, yüklemi zaman yönünden belirten bir söz yoktur?

- A) I.
- B) II.
- C) III.
- D) IV.
- E) V.

81. Aşağıdaki dizelerin hangisinde durum belirtecine yer verilmemiştir?

- A) Kuşlar geçiyor yükseklerden / Sürü sürü, çığlık çığlık
- B) Kırılır kolum kanadım / Çaresiz kalırım türkülerde
- C) Kuş istediği gibi ötebilir / Çiçek rengârenk açabilir baharda
- D) Elimi çok dallı bir ağaç gibi / Tutarım gökyüzüne
- E) Sınıfın en devamsızını / Bir sinema dönüşü tanıdım

82. Aşağıdakilerin hangisinde "eşitlik" bildiren bir belirteç kullanılmıştır?

- A) Eve gelinceye kadar epeyce ıslandık.
- B) Ben de sizin kadar üzüldüm.
- C) Yağmur sabaha kadar yağdı.
- D) Çenesinde tırnak kadar bir yara vardı.
- E) Bacak kadar çocuğun aklına uyuyorsun.

83. Aşağıdaki cümlelerin hangisinde, soru anlamı, ötekilerden farklı türde bir sözcükle sağlanmıştır?

- A) Yaş günümde bana ne alacaksınız?
- B) Yarın onu nerede bekleyeceksiniz?
- C) O arkadaşının adı neydi?
- D) Bana ne kızılıyorsunuz?
- E) Bu yemeğin nesi eksik?

84. Aşağıdakilerin hangisinde eylemsiyi belirten bir belirteç kullanılmıştır?

- A) Böyle çalışırsan başarırsın.
- B) Fazla zamanımızın kalmadığını biliyorsunuz.
- C) Hande, onun iyi arkadaşıymış.
- D) Babam eve erken geldiğinde sevinirdik.
- E) Gizem, çok duyarlı bir kız.

85. Aşağıdaki cümlelerin hangisinde, sıfatı derecelendiren bir sözcük vardır?

- A) Bugün daha iyi görünüyorsunuz.
- B) Her akşam aynı saatte gelir.
- C) Aslında hepimiz birer umut yolcusuyuz.
- D) Sabah biraz erken kalkabiliriz.
- E) Oldukça saygılı bir çocuktü.

86. II. Ben de gördüm güneşin doğarken battığını

III. Bin yıldan uzun bir gecenin bestesidir bu

IV. Başlayan bir türkü gibi yaklaşın kapımıza

V. Sanki elif elif uzuyordu, inceliyordu

Yukarıdaki dizelerin hangilerinde öbikleşmiş zarf (belirteç) kullanılmıştır?

- A) I. ve III.
- B) II. ve III.
- C) IV. ve V.
- D) I. ve V.

E) III. ve IV.

87. Aşağıdaki dizelerin hangisinde yüklem, durum ve zaman yönünden belirtilmiştir?

- A) Benim doğduğum köyleri / Akşamları eşkiyalar basardı
- B) Çok yakında bir gün / İnsanlar, insan gibi yaşayacaklar
- C) Yıldırım gibi, ama sessiz / Çimenler sökün etti kara topraktan
- D) Usulca bırakacaktım gözlerine / En güzel en hırçın denizleri
- E) Uzak bahçelerde unut ellerini / Yavaş konuş, kimsecikler duymasınI. Bu karanlık sokakta bitmesin yolculuğum

88. Aşağıdaki dizelerin hangisinde belirteç (zarf) yoktur?

- A) Düğmelere uzanacak eller / Işıklar yanacak birazdan
- B) Bir güneş doğsa karanlıklara / Kucak açsa gölgeler ışıklara
- C) Bir gün göremezsem öldün sanırım / Kemirir kuşkular beni yanarım
- D) Yıkmışız sırtımıza yüzyılları / Direndik umutla gün gün
- E) Karanlık kurşun gibi saplandı gözlerime / Dayandım küpeşteye ağlayarak

89. O insanlar bitmedi mantar gibi yerden

Anaları doğurmuştu onları bir zamanlar

Tıpkı dalda bir çiçek açar gibi

Ve şimdi, kimi kurtuldu ölümden

Kimi yapıştı toprağa yüzükoyun

Bu dizelerde aşağıdakilerden hangisi için örnek yoktur?

- A) Durum belirteci
- B) Bileşik zamanlı eylem
- C) Nicelik belirteci
- D) Tamlayanı düşmüş ad tamlaması
- E) Zaman belirteci

90. Belirteçler, eylemlerin, eylemsilerin, sıfatların ve görevce kendilerine benzeyen sözcüklerin anlamlarını, zaman, yer, durum, nicelik ve soru yönünden belirten ya da kimi kez kısık kimi kez güçlendiren sözcüklerdir.

Aşağıdaki cümlelerin hangisinde altı çizili sözcük, bu açıklamaya örnek olamaz?

- A) Bana neden haber vermediniz?
- B) Yarışmada en iyi dereceyi kim aldı?
- C) Bir zamanlar çok ünlü bir sanatçıydı.
- D) Birazdan en sevdiğim dizi başlayacak.
- E) Salatının yağını çok az koymuşsun.

Belirtili ad tamlamalarında, bir tamlayan, birden fazla tamlanana bağlanabilir.

Aşağıdakilerin hangisinde bu açıklamaya uygun bir örnek vardır?

- A) Bahçe duvarından sarkan çiçekler mis gibi kokuyordu.
- B) Kitaplarının ve defterlerinin kapları yırtılmıştı.
- C) Güneşin ilk ışıklarıyla, kuş sesleri de duyulmaya başladı.
- D) Dünyanın durumu, insanlığın suçudur.
- E) Ben, babamın sabrını ve sevecenliğini hiç unutmam.

91. "Çocuk" sözcüğü, aşağıdakilerin hangisinde bir ad tamlaması içinde kullanılmamıştır?

- A) Çocuk giysileri, yetişkinlerinkinden daha pahalı.
- B) Ne çocuk adamsın, hâlâ büyüyemedin.
- C) Arkadaşımın çocuk sevgisi her şeyin üstündeydi.
- D) Kardeşi, çocuk yuvası açacakmış.

E) Burada çocuk kitapları da satılıyordu.

92. Aşağıdaki cümlelerin hangisinde "bulunma durumu"nda bir ad ya da adıl yoktur?

- A) Bunun yerinde bir karar olmadığı belliydi.
- B) Doğa, bütün güzellikleri kendinde toplamış.
- C) Dün akşam, bütün komşular bizdeydi.
- D) Onun bu sınavda başarılı olacağına inanıyorum.
- E) Kitapta yeterince soru vardı.

93. Aşağıdaki dizelerin hangisinde belirtisiz ad tamlaması birden çok sıfatla nitelenmiştir?

- A) Siyah ufukların arkasında / Seslerle çiçeklenmede bahar
- B) Ayrılık yanbaşıımızda sessizce oturur / Kurnaz bir zalimliğin içinden bakar bize
- C) Eşin dostun yaşıyor bak bahçelerde / Sen çıplak bir doruğun üzerindesin
- D) Ben, gamlı, donuk kış güneşi / Çıplak dallarda, sessiz dinleniyordum
- E) Nasıl yaşarsa bir nilüfer çiçeği sessiz / Tenha dağ yamacında öyle duruyor

94. I. Gürültüyle çıkar fidan topraktan

II. Demirci sabrı su verir çeliğe

III. Önünde geleceğin dipsiz kuyusu

IV. Kimbilir nerede tükenir soluğun

V. Nerede başlar yaşam sorgusu

VI. Gölgelelerin boşluğunda aradığın

Bu dizelerin hangilerinde belirtili ad tamlaması vardır?

- A) I. ile II.
- B) II. ile IV.
- C) III. ile VI.
- D) IV. ile V.
- E) III. ile V.

95. Tekil oldukları halde, çokluk anlamı içeren adlara topluluk adı denir.

Aşağıdaki cümlelerin hangisinde topluluk adı kullanılmıştır?

- A) Bu toprakların her karışı kanla sulandı.
- B) Yeni açılan dershanenin sınıfları küçükmüş.
- C) Bu köy hayvancılıkla geçiniyor.
- D) Üyelerin çoğu toplantıya katılmadı.
- E) Tavuklar güneş batmadan kümese giriyor.

96. Aşağıdaki cümlelerden hangisinde "okul" sözcüğü topluluk adıdır?

- A) Okulumuz kentin gürültüsünden uzaktı.
- B) Okulumuzun bahçesinde meyve ağaçları vardı.
- C) Okulumuzdan birçok ünlü sanatçı yetişmiş.
- D) Okulumuz üniversite sınavlarında her yıl dereceye giriyor.
- E) Okulumuzda deneyimli öğretmenler görev yapıyor.

96. Aşağıdaki cümlelerde geçen bileşik adlardan hangisi, iki adın doğrudan bileşmesiyle oluşmuştur?

- A) Mirasyedilerin böyle sorunları olmaz.
- B) Oğlunun uyurgezer olduğunu bilmiyordum.
- C) Bu durum soyaçekimle de ilgilidir.
- D) Siz bir de akciğer filmi çektin.
- E) Dün akşam babaannesinde kalmış.

97. Aşağıdaki cümlelerin hangisinde "-lık" eki almış sözcük, ötekilerden farklı türde kullanılmıştır?

- A) Babasına ceketlik kumaş almış.
- B) Altmışlık delikanlı, bizimle yarışıyor.
- C) Yazarlık tutkusu, tüm benliğini sarmış.
- D) Kiralık ev aramaktan bıkmış.
- E) Yıllık geliri, giderlerini ancak karşılıyor.

98. Aşağıdaki cümlelerin hangisinde altı çizili sözcük tür bakımından diğerlerinden farklıdır?

- A) Aylık ihtiyaçlarımı toptan alıyorum.
- B) Anlık şeylerdir bunlar, gelir geçer.
- C) Bize, yıllık iznini alınca gelecekmiş.
- D) Gençecik insanlar, hâlâ başlık parası peşinde koşuyor.
- E) Köyden pilavlık bulgur göndermişler.

99. Aşağıdaki cümlelerden hangisinde "okul" sözcüğü topluluk adıdır?

- A) Okulumuz kentin gürültüsünden uzaktı.
- B) Okulumuzun bahçesinde meyve ağaçları vardı.
- C) Okulumuzdan birçok ünlü sanatçı yetişmiş.
- D) Okulumuz üniversite sınavlarında her yıl dereceye giriyor.
- E) Okulumuzda deneyimli öğretmenler görev yapıyor.

100. Aşağıdaki cümlelerde geçen bileşik adlardan hangisi, iki adın doğrudan bileşmesiyle oluşmuştur?

- A) Mirasyedilerin böyle sorunları olmaz.
- B) Oğlunun uyurgezer olduğunu bilmiyordum.
- C) Bu durum soyaçekimle de ilgilidir.
- D) Siz bir de akciğer filmi çektirin.
- E) Dün akşam babaannesinde kalmış.

Контролируемые компетенции: УК-1, ОПК- 8

Вопросы к экзамену

1. Karşıt anlamlı zaman bildiren sözcüklerden oluşan ikilemeler de zaman belirteci olabilir. Aşağıdaki cümlelerin hangisinde buna örnek bir kullanım yoktur?

- A) Er geç bu işin de üstesinden gelecekti.
- B) Yaz kış spor yapmayı ihmal etmez.
- C) Aydan aya da olsa beni görmeye gelirdi.
- D) Gece gündüz çalışıyordu; ama yine de yetmiyordu kazandığı para.
- E) Akşama sabaha bitmesi gerekir bu işin.

2. Daha" sözcüğü, aşağıdaki cümlelerin hangisinde "zaman belirteci (zarf)" görevinde kullanılmamıştır?

- A) Daha kar yağmamış oralara.
- B) Daha söyleyeceklerim bitmedi.
- C) Daha öğrenemedim savaştan korkmamayı.
- D) Daha güzel günler görebilirsiniz çocuklar.
- E) Daha deniz görmemiş bir çoban çocuğuyum.

3.Aşağıdakilerin hangisinde zamirden türemiş bir sözcük, eylemin nasıl yapıldığını belirtmek için kullanılmıştır?

- A) Bencilliği yüzünden sevmiyorum onu.
- B) Ona kimsecikler yardım etmemiş.
- C) Oraya bensiz gitmişler.
- D) Sensizliğe bir türlü alışamadık.
- E) Bu duygu benliğine işlemiş.

4.Aşağıdaki cümlelerin hangisinde zarf kullanılmamıştır?

- A) Geçen kış daha soğuk geçmişti.
- B) Okulun yanındaki yoldan yukarı çıkıyorduk.
- C) Bebek, annesinin kucağında çok mutlu görünüyordu.
- D) Akşamdan bavullarımızı hazırlamıştık.
- E) Evsiz barksız insanlara acıyorum.

5.Boynuma borç dize dize anlatmak insanımı

En uzak tepelerden aydınlığı yansıtmak

Bu dizelerde geçen "dize dize" ikilemesi aşağıdakilerin hangisinden görevce farklıdır?

- A) Bilirim ben o sevda acemisi / Alışır usul usul gurbet havasına
- B) İnce bir hüznün dalga dalga kapladı yüreğimi / Birden belirsiz bir geçmişi hatırladım
- C) Dizilir ince ince alınına bir soğuk ter / Rüzgârın salladığı bir çan durmadan öter
- D) Bölük pörçük anılar bağlıyor geçmişe beni / Hâlâ düşlerimde yaşatıyorum seni
- E) Ne gündüzü ağarmış / Ne gecesi kararmış doğru dürüst

6 .I. Bahar, çiçek çiçek gelince güzel

II. İnce ince ağrılar geziniyor bedenimde

III. Yüksek yüksek tepelere ev kurmasınlar

IV. Işıl ışıl gözlerinle bahar gibisin

V. Yine usul usul yaklaşıyor akşam

Yukarıdaki dizelerin hangi ikisinde, ikilemeler zarf olarak kullanılmıştır?

- A) I. ile II.
- B) II. ile V.
- C) III. ile IV.
- D) I. ile V.
- E) I. ile IV.

7.Böyle" sözcüğü, aşağıdaki cümlelerin hangisinde, ötekilerden farklı bir görevde kullanılmıştır?<BR< div>

- A) Böyle dostluk olmaz olsun.
- B) Böyle dürüst bir insan az bulunur.
- C) Ben böyle bir şey duymadım.
- D) O böyle havalarda dışarı çıkmaz.
- E) Böyle sözler onun hoşuna gider.

8.Aşağıdakilerin hangisinde "artık" sözcüğü, "Bize yakınlık göstermesinin nedenini artık hepimiz biliyoruz." cümlesindekiyle aynı görev ve anlamdadır?

- A) Yemek artıklarını çöpe atmamıza çok kızıyordu.
- B) Artık kumaş parçalarından renk renk örtüler yapılıyor.
- C) Artık bu konuda konuşmak istemiyorum.
- D) Artık parçaları birbirine ekleyip değerlendirebilirsiniz.

E) Bu yastıkları artık süngerlerle doldurdum.

9.Uludağ'ın doruğuna birkaç gün önce kar düşmüştü. Her yağışta, kar doruktan tepeye doğru adım adım yol alırdı. Kar ovaya yaklaştıkça, kışlığı kıt olanların kaygıları artardı.

Bu parçada altı çizili sözcük ya da sözlerin türleri sırasıyla aşağıdakilerin hangisinde verilmiştir?

- A) belirteç, isimfiil, ilgeç, bağfiil, belirteç
- B) sıfat tamlaması, belirteç, ilgeç, isim, bağfiil
- C) belirteç, isim, ilgeç, belirteç, sıfatfiil
- D) belirteç, isimfiil, ilgeç, belirteç, bağfiil
- E) sıfat, isim, ilgeç, belirteç, bağfiil

10.Kimi zaman adları "bir" sözcüğüyle sıfat tamlaması kurar; bu tamlama belirteç (zarf) tümleci görevine girer; "bir" sözcüğü çıkarılınca cümlenin anlatımı bozulur.

Aşağıdakilerin hangisinde "bir" sözcüğünün çıkarılması cümlede anlatım bozukluğuna yol açmaz?

- A) Bir an ne söyleyeceğimi bilemedim.
- B) Bir zamanlar sık sık arardı.
- C) Bir gece ansızın gelebilir.
- D) Bir kez de doğru söyle.
- E) Bir ara size de uğrayacağım.

11.Aşağıdaki cümlelerin hangisinde, eylemin yinelenme (tekrarlanma) zamanını bildiren bir zaman belirteci kullanılmıştır?

- A) Yatmadan önce saati kurmayı unutma.
- B) Gazetelere akşamları göz atabiliyorum.
- C) Hafta sonunda sizi de bekliyoruz.
- D) Film bitince televizyonu kapatırsın.
- E) Eve, yürüyerek de gidebiliriz.

12.Aşağıdakilerin hangisinde cümlenin anlamını "durum" bakımından tamlayan bir sözcük vardır?

- A) Kapıyı yavaşça kapattı.
- B) Bir süre yüzüme baktı.
- C) Gözlerinden iki damla yaş aktı.
- D) Elindeki torbayı masaya bıraktı.
- E) Neden üzüldüğünü anlatmaya başladı.

13.Aşağıdaki cümlelerin hangisinde, karşılaştırılan varlıklardan ikincisinin niteliğinin, birincisinden "üstün" olduğunu belirten bir belirteç kullanılmıştır?

- A) Bu gün çok neşeli görünüyorsunuz.
- B) O, hepimizden fazla çalıştı.
- C) Caner'den daha heyecanlı bir öğrenciyle tanıştım.
- D) Bu kadar üzülmene değmez.
- E) Biraz yüz verince hemen şımarıyor.

14.Aşağıdakilerin hangisinde belirteç, eylemin anlamına "kesinlik" kazandırmıştır?

- A) Okuldan çıkınca hemen eve gel.
- B) Ödevlerini bir daha kontrol et.
- C) Kardeşin gelmeden sokağa çıkma.
- D) Televizyonu hiç açma.
- E) Babanı tekrar ara.

15.Aşağıdaki cümlelerin hangisinde eylem, zaman bakımından sınırlanmamıştır?

- A) Demin bir çocuk gelip sizi sordu.
- B) İndirimli satışlar henüz başlamadı.
- C) Sokağın başında, geciken arkadaşımı bekliyordu.
- D) Bu sabah sular yine kesildi.
- E) Dün, ailece sinemaya gittik.

15.Ne güç varabilmek birdenbire

Günün güneşin lezzetine

Nasıl getireceğiz aydınlığı

Karanlık bulaşıyor her gece insanın etine

Ve rüyalar tütüyor, sinsi sinsi

İçimizde bir yerde

Bu dizelerdeki altı çizili belirteçlerin çeşitleri sırasıyla, aşağıdakilerin hangisinde verilmiştir?

- A) soru, soru, zaman, durum
- B) zaman, soru, durum, zaman
- C) nicelik, durum, zaman, durum
- D) durum, soru, zaman, durum
- E) nicelik, soru, zaman, durum

16.Yer - yön zarfları, kimi zaman niteleme sıfatı olarak da kullanılmaktadır.

Aşağıdaki cümlelerin hangisinde buna örnek olabilecek bir kullanım vardır?

- A) Görevli,az önce dışarı çıktı.
- B) Aşağı kata birileri taşıyor.
- C) Sandalyenizi azıcık geri alın.
- D) Kapıyı kırıp girmişler içeri.
- E) Bunları biraz ileri çekelim.

17.Aşağıdaki cümlelerin hangisinde, sıfat tamlaması, "zaman belirteci" olarak kullanılmıştır?

- A) Onlar, her yıl bize uğrarlar.
- B) Akşam saati trafik yoğunlaşıyor.
- C) Bu geceyi dostlarımla paylaşacağım.
- D) Bu işi yarına bırakmayalım.
- E) Hafta sonunda pikniğe gideceğiz.

18.Aşağıdaki cümlelerin hangisinde "-den, -dan" eki alan sözcük belirteç olarak kullanılmıştır?

- A) Eskiden daha çok görüşürdük.
- B) O kitaptan çok şey öğrenmiştim.
- C) İçimden geçenleri biliyordu sanki.
- D) Yaşadıklarından ders almalıydı.
- E) Bütün gün odasından çıkmadı.

19.Aşağıdaki cümlelerin hangisindeki deyim, belirteç görevinde kullanılmıştır?

- A) Onu, kimse adam yerine koymuyordu.
- B) Aklımdan geçenleri size de söyleyeyim.
- C) Sokaktaki kavgayı, istifini bozmadan izledi.
- D) Buna, bir taşla iki kuş vurmaktır denir.
- E) Artık, herkes başının çaresine baksın.

20.Çok" sözcüğü, aşağıdaki atasözlerinin hangisinde belirteç olarak kullanılmamıştır?<BR< div>

- A) Kar ne kadar çok yağsa yaza kalmaz
- B) Çok yaşayan bilmez, çok gezen bilir
- C) Çok mal haramsız, çok laf yalansız olmaz
- D) Az veren candan, çok veren maldan
- E) Çok koşan çabuk yorulur

21.Aşağıdaki cümlelerin hangisinde zamirden türemiş bir sözcük, belirteç olarak kullanılmıştır?

- A) Sorunlarını bizimle paylaşmak istiyordu.
- B) Onlara güvenilmeyeceğini size söylemiştim.
- C) İkide bir sensiz yaşayamam, diyordu.
- D) Kimsesiz çocuklara gereken ilgi gösterilmiyor.
- E) Kendine güvenen bir insandı.

22.Aşağıdaki cümlelerin hangisinde pekiştirilmiş sözcük farklı bir görevde kullanılmıştır?

- A) Büsbütün unutmuşum, o gün söylediklerinizi.
- B) Sapsarı bir yüzle çıkageldi adam.
- C) Dümdüz bir yolda saatlerce gittik.
- D) O yıllarda gepegenç bir delikanlıydım.
- E) Sapasağlam ev, ilk depremde yıkıldı.

23.Aşağıdaki cümlelerin hangisinde geçen "en çok" sözü, "O, benim en iyi arkadaşım." cümlesindeki "en iyi" sözü ile aynı görevde kullanılmıştır?

- A) En çok dizi filmleri izledi.
- B) Öfkesi, en çok beş dakika sürerdi.
- C) Halam, en çok beni severdi.
- D) Bizi en çok babamın yokluğu üzerti.
- E) Bayramda en çok parayı dedem verirdi.

24.Gidiyordum, gurbeti gönlümde duya duya." cümlesindeki "duya duya" ikilemesiyle görev yönünden özdeş öge, aşağıdakilerin hangisinde yoktur?<BR< div>

- A) Serpilmeye başladı bir rüzgâr ince ince
- B) Yazlar yavaşça bitmese günler kısılmasa
- C) Hüzün verir yağmur sularından geçen bulutlar
- D) Ay ışığı gibi girdin bir yaz gecesi odama
- E) Bir ağaç büyür aydınlığa doğru sessizce

25.Bir sözcük adı niteler ya da belirtirse sıfat, eylemi belirtirse zarf (belirteç) olur.

"Kolay" sözcüğü, aşağıdakilerin hangisinde yukarıda belirtilen görevlerden ikisine de örnek olamaz?

- A) Bu parayı kolay kazanmadım ben.
- B) Kolay soruları herkes çözer.
- C) Kolay gelsin, bile demedi.
- D) Bu dili kolay öğrenemezsiniz.
- E) İşin kolayına kaçmamalısınız.

26.I. Dumanlar yükselir bacalardan

Dumanlar gibi tüter köyler

II. Irmaklar gibi ırpına ırpına

Akıp gitmektir işin

III. Git bakalım gittiğin kadar

Freni bozuk kamyonlar gibi

IV. Ayrı yaylalarda yeşeren otlar gibi

Bekleye bekleye ürüyeceğiz

V. arşaf gibi afişten duvarlar

Her birine yapışmış kalmışım

Yukarıdaki dizelerin hangisinde ilgeç öbeği ötekilerden farklı görevde kullanılmıştır?

A) I.

B) II.

C) III.

D) IV.

E) V.

27. Aşağıdakilerin hangisinde, altı çizili sözcüğün yüklem önüne getirilmesi sözcüğün türünü değiştirir?

A) Yarım arkadaşımla buluşup resim sergisine gideceğiz.

B) Okula yeni atanan öğretmenle tanıştım.

C) Bahçede henüz açmaya başlayan çiçekleri gördüm.

D) Gönüllü öğretmenler hafta sonları okulda ders veriyorlar.

E) Akşam arkadaşlarla sana uğrayabiliriz.

28. Aşağıdaki cümlelerin hangisindeki zaman belirteci, ad tamlaması biçiminde kurulmuştur?

A) Odası hiçbir zaman dağınık değildir.

B) Gece yarısı korkunç bir gürültüyle uyandılar.

C) Yazlık evlerin bahçeleri kişin bakımsız kalır.

D) Bazı akşamlar sokağın ışıkları geç yanar.

E) Otobüs durakları her sabah çok kalabalıktır.

29. Aşağıdaki dizelerin hangisindeki ikileme, zarf olarak kullanılmamıştır?

A) Gönül sevdiğinden soğur / Görölmeyi görölmeyi

B) Hasret beni cayır cayır yakarken / Bedenimde buzdan bir el yürüyor

C) Sıra sıra dizilir yolun iki yanına / Eski çadırlar gibi tozlanmış ihlamurlar

D) Sen gittin diye yaslara büründü cihan / Soluyor dallarda gül dertli dertli

E) Kızılırmak nettin allı gelini / Nasıl aldın allı pullu gelini

30. I. Sen büyüdüğün vakit ocuğum

Yine iekler açacak dallarda

II. ekip o evleri, otelleri bir kenara

Her gece sokak sokak seni arıyorum

III. Ara sıra düşmüyor değil aklıma

Yanında ihtiyarlamak

IV. İçin ürperdiği anlar beni an

De ki rüzgâr değil odur haykıran

V. Umutların mola verdiği yerde

Geceler bir nehir gibi akıyor

Yukarıdaki dizelerin hangisinde, yüklemi zaman yönünden belirten bir söz yoktur?

A) I.

B) II.

C) III.

- D) IV.
E) V.

31. Aşağıdaki dizelerin hangisinde durum belirtecine yer verilmemiştir?

- A) Kuşlar geçiyor yükseklerden / Sürü sürü, çığlık çığlık
B) Kırılır kolum kanadım / Çaresiz kalırım türkülerde
C) Kuş istediği gibi ötebilir / Çiçek rengârenk açabilir baharda
D) Elimi çok dallı bir ağaç gibi / Tutarım gökyüzüne
E) Sınıfın en devamsızını / Bir sinema dönüşü tanıdım

32. Aşağıdakilerin hangisinde "eşitlik" bildiren bir belirteç kullanılmıştır?

- A) Eve gelinceye kadar epeyce ıslandık.
B) Ben de sizin kadar üzüldüm.
C) Yağmur sabaha kadar yağdı.
D) Çenesinde tırnak kadar bir yara vardı.
E) Bacak kadar çocuğun aklına uyuyorsun.

33. Aşağıdaki cümlelerin hangisinde, soru anlamı, ötekilerden farklı türde bir sözcükle sağlanmıştır?

- A) Yaş günümde bana ne alacaksınız?
B) Yarın onu nerede bekleyeceksiniz?
C) O arkadaşının adı neydi?
D) Bana ne kızılıyorsunuz?
E) Bu yemeğin nesi eksik?

34. Aşağıdakilerin hangisinde eylemsiyi belirten bir belirteç kullanılmıştır?

- A) Böyle çalışırsan başarısın.
B) Fazla zamanımızın kalmadığını biliyorsunuz.
C) Hande, onun iyi arkadaşymış.
D) Babam eve erken geldiğinde sevinirdik.
E) Gizem, çok duyarlı bir kız.

35. Aşağıdaki cümlelerin hangisinde, sıfatı derecelendiren bir sözcük vardır?

- A) Bugün daha iyi görünüyorsunuz.
B) Her akşam aynı saatte gelir.
C) Aslında hepimiz birer umut yolcusuyuz.
D) Sabah biraz erken kalkabiliriz.
E) Oldukça saygılı bir çocuktü.

36. II. Ben de gördüm güneşin doğarken battığını

III. Bin yıldan uzun bir gecenin bestesidir bu

IV. Başlayan bir türkü gibi yaklaşın kapımıza

V. Sanki elif elif uzuyordu, inceliyordu

Yukarıdaki dizelerin hangilerinde öbekleşmiş zarf (belirteç) kullanılmıştır?

- A) I. ve III.
B) II. ve III.
C) IV. ve V.
D) I. ve V.
E) III. ve IV.

37. Aşağıdaki dizelerin hangisinde yüklem, durum ve zaman yönünden belirtilmiştir?

- A) Benim doğduğum köyleri / Akşamları eşkiyalar basardı

- B) Çok yakında bir gün / İnsanlar, insan gibi yaşayacaklar
C) Yıldırım gibi, ama sessiz / Çimenler sökün etti kara topraktan
D) Usulca bırakacaktım gözlerine / En güzel en hırçın denizleri
E) Uzak bahçelerde unut ellerini / Yavaş konuş, kimsecikler duymasınI. Bu karanlık sokakta bitmesin yolculuğum

38. Aşağıdaki dizelerin hangisinde belirteç (zarf) yoktur?

- A) Düğmelere uzanacak eller / Işıklar yanacak birazdan
B) Bir güneş doğsa karanlıklara / Kucak açsa gölgeler ışıklara
C) Bir gün göremezsem öldün sanırım / Kemirir kuşkular beni yanarım
D) Yıkılmışız sırtımıza yüzyılları / Direndik umutla gün gün
E) Karanlık kurşun gibi saplandı gözlerime / Dayandım küpeşteye ağlayarak

39. O insanlar bitmedi mantar gibi yerden

Anaları doğurmuştu onları bir zamanlar

Tıpkı dalda bir çiçek açar gibi

Ve şimdi, kimi kurtuldu ölümden

Kimi yapıştı toprağa yüzükoyun

Bu dizelerde aşağıdakilerden hangisi için örnek yoktur?

- A) Durum belirteci
B) Bileşik zamanlı eylem
C) Nicelik belirteci
D) Tamlayanı düşmüş ad tamlaması
E) Zaman belirteci

40. Belirteçler, eylemlerin, eylemsilerin, sıfatların ve görevce kendilerine benzeyen sözcüklerin anlamlarını, zaman, yer, durum, nicelik ve soru yönünden belirten ya da kimi kez kısık kimi kez güçlendiren sözcüklerdir.

Aşağıdaki cümlelerin hangisinde altı çizili sözcük, bu açıklamaya örnek olamaz?

- A) Bana neden haber vermediniz?
B) Yarışmada en iyi dereceyi kim aldı?
C) Bir zamanlar çok ünlü bir sanatçıydı.
D) Birazdan en sevdiğim dizi başlayacak.
E) Salatının yağını çok az koymuşsun.

Belirtili ad tamlamalarında, bir tamlayan, birden fazla tamlanana bağlanabilir.

Aşağıdakilerin hangisinde bu açıklamaya uygun bir örnek vardır?

- A) Bahçe duvarından sarkan çiçekler mis gibi kokuyordu.
B) Kitaplarının ve defterlerinin kapları yırtılmıştı.
C) Güneşin ilk ışıklarıyla, kuş sesleri de duyulmaya başladı.
D) Dünyanın durumu, insanlığın suçudur.
E) Ben, babamın sabrını ve sevecenliğini hiç unutmam.

41. "Çocuk" sözcüğü, aşağıdakilerin hangisinde bir ad tamlaması içinde kullanılmamıştır?

- A) Çocuk giysileri, yetişkinlerinkinden daha pahalı.
B) Ne çocuk adamsın, hâlâ büyüyemedin.
C) Arkadaşımın çocuk sevgisi her şeyin üstündeydi.
D) Kardeşi, çocuk yuvası açacakmış.
E) Burada çocuk kitapları da satılıyordu.

42. Aşağıdaki cümlelerin hangisinde "bulunma durumu"nda bir ad ya da adıl yoktur?

- A) Bunun yerinde bir karar olmadığı belliydi.

- B) Doğa, bütün güzellikleri kendinde toplamış.
- C) Dün akşam, bütün komşular bizdeydi.
- D) Onun bu sınavda başarılı olacağına inanıyorum.
- E) Kitapta yeterince soru vardı.

43. Aşağıdaki dizelerin hangisinde belirtisiz ad tamlaması birden çok sıfatla nitelenmiştir?

- A) Siyah ufukların arkasında / Seslerle çiçeklenmede bahar
- B) Ayrılık yanibaşımızda sessizce oturur / Kurnaz bir zalimliğin içinden bakar bize
- C) Eşin dostun yaşıyor bak bahçelerde / Sen çıplak bir doruğun üzerindesin
- D) Ben, gamlı, donuk kış güneşi / Çıplak dallarda, sessiz dinleniyordum
- E) Nasıl yaşarsa bir nilüfer çiçeği sessiz / Tenha dağ yamacında öyle duruyor

44. I. Gürültüyle çıkar fidan topraktan

II. Demirci sabrı su verir çeliğe

III. Önünde geleceğin dipsiz kuyusu

IV. Kimbilir nerede tükenir soluğun

V. Nerede başlar yaşam sorgusu

VI. Gölgelelerin boşluğunda aradığın

Bu dizelerin hangilerinde belirtili ad tamlaması vardır?

- A) I. ile II.
- B) II. ile IV.
- C) III. ile VI.
- D) IV. ile V.
- E) III. ile V.

45. Tekil oldukları halde, çokluk anlamı içeren adlara topluluk adı denir.

Aşağıdaki cümlelerin hangisinde topluluk adı kullanılmıştır?

- A) Bu toprakların her karışı kanla sulandı.
- B) Yeni açılan dershanenin sınıfları küçükmüş.
- C) Bu köy hayvancılıkla geçiniyor.
- D) Üyelerin çoğu toplantıya katılmadı.
- E) Tavuklar güneş batmadan kümese giriyor.

46. Aşağıdaki cümlelerden hangisinde "okul" sözcüğü topluluk adıdır?

- A) Okulumuz kentin gürültüsünden uzaktı.
- B) Okulumuzun bahçesinde meyve ağaçları vardı.
- C) Okulumuzdan birçok ünlü sanatçı yetişmiş.
- D) Okulumuz üniversite sınavlarında her yıl dereceye giriyor.
- E) Okulumuzda deneyimli öğretmenler görev yapıyor.

47. Aşağıdaki cümlelerde geçen bileşik adlardan hangisi, iki adım doğrudan bileşmesiyle oluşmuştur?

- A) Mirasyedilerin böyle sorunları olmaz.
- B) Oğlunun uyurgezer olduğunu bilmiyordum.
- C) Bu durum soyaçekimle de ilgilidir.
- D) Siz bir de akciğer filmi çektirin.
- E) Dün akşam babaannesinde kalmış.

48. Aşağıdaki cümlelerin hangisinde "-lık" eki almış sözcük, ötekilerden farklı türde kullanılmıştır?

- A) Babasına ceketlik kumaş almış.

- B) Altmışlık delikanlı, bizimle yarışıyor.
- C) Yazarlık tutkusu, tüm benliğini sarmış.
- D) Kiralık ev aramaktan bıkmış.
- E) Yıllık geliri, giderlerini ancak karşılıyor.

49. Aşağıdaki cümlelerin hangisinde altı çizili sözcük tür bakımından diğerlerinden farklıdır?

- A) Aylık ihtiyaçlarımı toptan alıyorum.
- B) Anlık şeylerdir bunlar, gelir geçer.
- C) Bize, yıllık iznini alınca gelecekmiş.
- D) Gençecik insanlar, hâlâ başlık parası peşinde koşuyor.
- E) Köyden pilavlık bulgur göndermişler.

50. Aşağıdaki cümlelerden hangisinde "okul" sözcüğü topluluk adıdır?

- A) Okulumuz kentin gürültüsünden uzaktı.
- B) Okulumuzun bahçesinde meyve ağaçları vardı.
- C) Okulumuzdan birçok ünlü sanatçı yetişmiş.
- D) Okulumuz üniversite sınavlarında her yıl dereceye giriyor.
- E) Okulumuzda deneyimli öğretmenler görev yapıyor.

